

197.

**Vládní nařízení
ze dne 3. července 1936
o podnicích důležitých pro obranu státu.**

(V. prováděcí nařízení
k zákonu o obraně státu.)

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 18, odst. 1, písm. a), § 19, odst. 3, 4 a 5, § 20, odst. 6 a 7, § 21, odst. 8, § 22, odst. 3 a 4, § 23, odst. 4, § 29, odst. 3, §§ 98 a 197 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb. z. a n., o obraně státu k provedení hlavy III. tohoto zákona:

Č á s t 1.

Všeobecná ustanovení.

§ 1.

Skupiny podniků důležitých pro obranu státu.

(1) Skupinami podniků, ústavů a jiných zařízení, důležitých pro obranu státu (dále označovaných zkráceně „podniky“) podle § 18, odst. 1, písm. a) zákona, jsou tyto skupiny podniků:

A. V oboru výrobních podniků:

I. *Hornictví, koksovny a briketárny:*

1. doly na kamenné a hnědé uhlí, doly na antracit a doly na tuhu;
2. doly na železnou rudu a na ostatní rudy;
3. podniky na dobývání živice (na př. zemního oleje);
4. podniky na dobývání alunitu a bauxitu;
5. podniky na dobývání ostatních vyhrazených nerostů;
6. koksovny;
7. briketárny.

II. *Průmysl kamenů a zemin:*

1. lomy na vápenec k výrobě cementu a vápna, jakož i pro účely hutní, chemické a saturační;
2. podniky na dobývání magnesitu;
3. podniky na dobývání sádrovce;
4. podniky na dobývání osinku (asbestu);
5. podniky na dobývání a plavení kaolinu;
6. podniky na dobývání hlíny k výrobě zboží kameninového;
7. podniky na dobývání hlíny k výrobě zboží ohnivzdorného;
8. podniky na dobývání všelikých barevných zemin;

9. podniky na výrobu ohnivzdorného zboží šamotového;
10. podniky na výrobu ohnivzdorného zboží magnesitového;
11. podniky na výrobu chemicko-technického kameninového zboží;
12. podniky na výrobu elektro-technického poreulánu;
13. podniky na výrobu cementu;
14. podniky na výrobu vápna;
15. podniky na výrobu páleného magnesitu;
16. podniky na výrobu sádry;
17. podniky na výrobu osinko-cementového zboží.

III. *Průmysl sklářský:*

1. podniky na výrobu dutého skla, a to předmětů k osvětlování a skla chemického;
2. podniky na výrobu tabulového skla zrcadlového, počítajíc v to i hutě a rafinaci skla speciálního;
3. podniky na výrobu surového skla k výrobě optického a fyzikálního skla a jeho rafinace.

IV. *Kovoprůmysl:*

1. vysoké peci na železo a huti na zlato, stříbro, antimon, arsen, měď, rtuť, zinek, cín a jiné;
2. ocelárny (na ocel surovou i svářkovou);
3. podniky na výrobu hliníku a slitin lehkých kovů;
4. válcovny, kovárny a lisovny;
5. rourovny;
6. drátovny;
7. podniky na výrobu pancéřových plechů a přílb;
8. slevárny železa, ocele, mosaze a bronzu;
9. podniky na výrobu nýtů a šroubů;
10. podniky na výrobu taženého železného drátu, drátěnek, kartáčů drátěných a drátěných lan;
11. podniky na výrobu ostnatého drátu a mykacích povlaků pro textilní průmysl;
12. podniky na výrobu bodáků, dýk a šavlí;
13. podniky na výrobu náčiní, náradí a nástrojů řemeslnických a strojních;
14. podniky na výrobu plechových krabic a železných sudů;
15. podniky na výrobu nádobí plechového, hliníkového a měděného;
16. podniky na výrobu smaltovaného zboží;
17. podniky k zařizování větrání;
18. podniky na výrobu obráběcích strojů;
19. podniky na výrobu textilních strojů;
20. podniky na výrobu koželužských a obuvnických strojů;

21. podniky na výrobu tiskařských, papírenských a kartonážních strojů;
22. podniky na výrobu čerpadel, lokomotiv, lokomobil, motorů výbušných, strojů ledotvorných neelektrických, strojů parních, turbin parních i vodních, silničních válců a drtičů šterku;
23. podniky na zařízení vzducho-technická, počítajíc v to i zařízení vzducho-tlaková;
24. podniky na výrobu munice a jejích součástí, počítajíc v to i pumy, miny a torpeda;
25. podniky na výrobu střelných zbraní;
26. podniky na výrobu kotlů;
27. podniky na výrobu železných mostních a stavebních konstrukcí;
28. podniky na výrobu vagonů a vozů;
29. podniky na výrobu traktorů, automobilů a speciálních vojenských bojových vozidel;
30. podniky na výrobu motorových kol (motocyklů);
31. podniky na výrobu jízdních kol (velocipedů);
32. podniky na výrobu ostatních dopravních prostředků a zařízení (drah lanových, polních a visutých, jeřábů, lodí motorových i jiných, parníků, pontonů, pásů dopravních a výtahů, trolleybusů, zařízení dopravních a p.);
33. podniky na výrobu letadel (letounů, větroňů, balonů, vzducholodí, motorů a p.) a na výrobu padáků;
34. podniky na výrobu přístrojů desinfekčních, hasicích, destilačních, vakuových a odpařovacích;
35. podniky na výrobu strojových součástí (armatur, brzd, kovových brzd, kol ozubených, ložisek kuličkových, os ocelových a vozových, per ocelových, strojových příslušenství a součástí, soukolí a transmisí a p.);
36. podniky na výrobu palubních přístrojů (avigačních a navigačních);
37. podniky na výrobu elektrických strojů a transformátorů;
38. podniky na výrobu elektrických měřicích a počítacích přístrojů;
39. podniky na výrobu telefonních a telegrafních přístrojů;
40. podniky na výrobu radiových přístrojů a součástí;
41. podniky na výrobu ostatních elektrických přístrojů, počítajíc v to i světlomety, naslouchací přístroje, elektrické kamenovrtací stroje a svařovací elektrody;
42. podniky na výrobu akumulátorů, článků a baterií;
43. podniky na výrobu elektrických zářivých těles;
44. podniky na výrobu kabelů a elektrotechnického isolačního materiálu;
45. podniky na výrobu elektrotechnického instalačního materiálu;
46. podniky na jemnou mechaniku a výrobu optických přístrojů, čítajíc v to i výrobu fotografických přístrojů.

V. Průmysl chemický:

1. podniky chemického velkopřemyslu (na výrobu kyselin, žiravin, jejich solí a ostatních těžkých chemikálií);
2. podniky na výrobu výbušin a kapalného kyslíku;
3. podniky na výrobu protiplynových ochranných prostředků (plynových masek, filtračních a isolačních dýchacích přístrojů a p.);
4. podniky na výrobu zboží pyrotechnického zápalného;
5. podniky na destilaci a extrakci dřeva a pryskyřic;
6. podniky na destilaci a extrakci a na jiné chemické zpracování uhlí, dehtů, asfaltů, na výrobu syntetického benzinu a jiných pohonných látek spalovacích motorů a na výrobu impregnované krycí lepenky;
7. podniky na zpracování zemního oleje;
8. podniky na výrobu barev, laků, fermeží a tmelů;
9. podniky na výrobu a zpracování rostlinných a živočišných tuků a olejů, kromě výroby parfumerií;
10. podniky na výrobu léčiv a chemicko-farmaceutických přípravků;
11. podniky na výrobu chemických umělých plastických hmot a umělých brousicích hmot;
12. podniky na výrobu fotografických desek, filmů a papírů a přípravků fotochemických;
13. podniky na výrobu chemicko-technického zboží sloužícího jako pomocné látky pro průmysl textilní (appretury, dehtová barviva a p.), koželužský, gumařský (uspěšovače, vulkanisace a p.), technické plyny, rozpustidla (butanol, éter a p.);
14. podniky na výrobu škrobů a jejich derivátů.

VI. Průmysl textilní:

1. podniky na výrobu umělého hedvábí a jiných textilních náhražek;
2. přádelny bavlny, vlny, hedvábí, lnu, konopí, juty a textilních náhražek;

3. niťárny a provazárny;
4. tkalcovny a pletárny.

VII. *Průmysl papírenský:*

1. podniky na výrobu buničiny (celulosity);
2. podniky na výrobu lepenky;
3. podniky na výrobu papíru;
4. podniky na výrobu zušlechtěného papíru, jako papíru dehtovaného, chemicko-technického, chromového, pergamenového, pro umělecký tisk, skelného a smirkového;
5. podniky na výrobu zboží kartonážního (kromě papírových obalů);
6. podniky na výrobu vulkanfibru, muničních obalů.

VIII. *Průmysl grafický:*

závody chemigrafické a galvanografické.

IX. *Průmysl kožařský:*

1. podniky na samostatnou výrobu třísla;
2. koželužny;
3. jirchářství a zámišnictví;
4. samostatné úpravny kůže;
5. podniky na vydělávání a zušlechtění kůže;
6. podniky na výrobu hnacích řemenů a kožených technických potřeb;
7. podniky na výrobu sedlářského a brašnářského zboží (postrojů koňských, jezdecké kožené výzbroje, vojenské kožené výzbroje a p.);
8. podniky na výrobu umělé kůže.

X. *Průmysl pryže a osínku:*

podniky na výrobu zboží z pryže a osínku a jejich náhražek, počítajíc v to i výrobu ochranných protiplynových obleků.

XI. *Průmysl dřevařský:*

1. podniky na výrobu dyh a překližovaných desek;
2. podniky na impregnaci pražců a telegrafních sloupů;
3. podniky na výrobu korkového a jiného isolačního zboží.

XII. *Průmysl potravin, poživatin a nápojů:*

1. výrobní chleba a pečiva;
2. výrobní sucharů (kromě keksů, oplatek a jemného pečiva);
3. výrobní těstovin;
4. jatky, chladírny a mrazírny;
5. podniky na výrobu masových konzerv (kromě zvěřinových);

6. podniky na výrobu kaseinu;
7. podniky na výrobu jedlých tuků a olejů;
8. podniky na výrobu zeleninových a ovocných konzerv;
9. sušárny čekanky a řepy;
10. podniky na výrobu kávovin;
11. mlýny;
12. podniky na výrobu surového cukru a rafinerie cukru a výroba mléčného cukru;
13. octárny;
14. lihovary zemědělské a průmyslové;
15. rafinerie lihu;
16. podniky na výrobu lisovaného droždí.

XIII. *Průmysl oděvní a obuvnický:*

1. výrobní oděvů a prádla;
2. výrobní kožené obuvi;
3. výrobní kožených rukavic.

XIV. *Vodárny:*

vodárny o spotřebě nejméně 4 l/vt.

XV. *Plynárny:*

plynárny s roční výrobní kapacitou nejméně 1 milionu m³ plynu nebo s debenzolační stanicí.

XVI. *Elektrárny:*

1. elektrické podniky všeužitečné;
2. ostatní elektrické podniky a elektrárny vůbec, a to se zařízením o výkonu nejméně 1.000 kW.

B. V oboru dopravních podniků:

1. paroplavební podniky;
2. letecké dopravní podniky;
3. podniky, které provozují motorovými vozidly po živnostensku nebo i jinak dopravu nákladů nebo hromadnou dopravu osob;
4. zaslátelské podniky, které obstarávají mezinárodní dopravu zboží.

C. V oboru zdravotnických ústavů a zařízení:

1. veřejné léčebné ústavy a soukromé nemocnice všeobecné;
2. velkodrogerie, obchodující s léčivými a s farmaceutickými přípravky.

D. V oboru zařízení, vytvořených v provádění úmluv mezi podnikateli, jež směřují k jednotnému postupu:

organizace, jež pro výrobní podniky důležité pro obranu státu provádějí společně ná-

kup surovin, jakož i distribuci a prodej jejich výrobků.

(2) Podniky, náležející do některé ze skupin uvedených v odstavci 1, písm. A, jsou důležitými pro obranu státu jen tehdy, jsou-li provozovány jako živnosti tovární, anebo — nepodléhají-li ustanovením živnostenského řádu (živnostenského zákona) — provozují-li činnost podle stejných zásad provozních jako živnosti tovární.

(3) Pro pomocné a vedlejší závody dráhy platí stejné předpisy jako pro dotčenou dráhu.

§ 2.

Přehledy podniků důležitých pro obranu státu.

(1) O podnicích, náležejících do některé ze skupin uvedených v § 1, se vedou zvláštní přehledy, a to podle pořadí těchto skupin.

(2) Tyto přehledy pořizují okresní úřady, a to ve čtyřech stejnopisech, z nichž jeden je určen pro ministerstvo národní obrany, druhý pro zemské vojenské velitelství, třetí pro zemský úřad a čtvrtý pro okresní úřad.

(3) Přehledy se vedou podle tohoto vzoru:

Název podniku (je-li protokolován, podle protokolu v obchodním rejstříku)	Jméno držitele podniku	Místo výroby (činnosti) podniku	Předmět výroby (činnosti) podniku	Poznámka
1	2	3	4	5

(4) Držitelé podniků jsou povinni na úřední vyzvání poskytnouti ve lhůtě jim dané všechny údaje potřebné k pořízení přehledů.

(5) Obce jsou povinny při pořizování přehledů spolu působiti. Okresní úřad může tu přibrati k součinnosti i jiné úřady, zejména úřady živnostenské inspekce a báňské úřady; může též požádati soudy o údaje z rejstříků a veřejných knih jimi vedených, potřebné k pořízení přehledů.

(6) Nejpozději do šesti měsíců od účinnosti tohoto nařízení zašlou okresní úřady přehledy pořízené podle tohoto paragrafu úřadům (ve-

litelství) uvedeným v odstavci 2, při čemž uvedou zvláště podniky, o nichž mají pochybnosti, zda náleží do některé ze skupin uvedených v § 1, a vyžádají si rozhodnutí ministerstva národní obrany.

(7) Ministerstvo národní obrany předložené přehledy přezkoumá, opraví, doplní a rozhodne (§ 18, odst. 2 zákona) o případech pochybných. O změnách, které v přehledech provedlo, uvědomí ministerstvo národní obrany zemské vojenské velitelství, zemský úřad a okresní úřad; tyto úřady (velitelství) si provedou oznámené změny ve svých stejnopisech přehledů.

(8) Jakmile dostane rozhodnutí ministerstva národní obrany, uvědomí okresní úřad ihned držitele podniků, které byly do přehledů zapsány, o tomto zápisu.

(9) Změny v přehledech pořízených podle ustanovení předcházejících odstavců (přírůstky, úbytky a jiné změny) provedou okresní úřady případ od případu a uvědomí o každé takové změně úřady (velitelství) uvedené v odstavci 2. Tyto změny se projednají podle ustanovení odstavce 7. Jakmile dojde rozhodnutí ministerstva národní obrany, uvědomí okresní úřad držitele podniků, které byly do přehledů nově zapsány, o tomto zápisu, a držitele podniků, které byly z přehledů vymazány, uvědomí o tomto výmazu.

(10) Zápis do přehledu ani uvědomení o tomto zápisu není podmínkou vzniku povinností, vyplývajících pro držitele podniku a jeho zaměstnance ze zákona a předpisů podle něho vydaných. Rovněž výmaz z přehledu ani uvědomení o tomto výmazu nejsou podmínkou zániku uvedených povinností.

§ 3.

Jmenovité určování podniků důležitých pro obranu státu.

(1) Jmenovité určování podniků za podniky důležité pro obranu státu podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona provádí ministerstvo národní obrany buď z vlastního podnětu nebo na návrh jiného ministerstva.

(2) Stejným způsobem se rozhoduje o tom, že podnik, který byl určen podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona za podnik důležitý pro obranu státu, přestává býti takovým podnikem.

(3) Podniky, které byly určeny podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona za podniky důležité pro obranu státu, se zapíší do přehledů vede-

ných podle § 2, avšak do zvláštní části těchto přehledů.

(4) O rozhodnutí, že byl některý podnik určen podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona za podnik důležitý pro obranu státu anebo že takovým podnikem býti přestal, uvědomí ministerstvo národní obrany příslušné zemské vojenské velitelství, zemský úřad a okresní úřad, které si doplní své přehledy.

(5) O rozhodnutí ministerstva národní obrany uvědomí držitele dotčeného podniku příslušný okresní úřad; teprve toto uvědomení zakládá vznik (zánik) povinností, vyplývajících pro držitele podniku a jeho zaměstnance ze zákona a předpisů podle něho vydaných.

(6) Ustanovení § 2, odst. 3, 4 a 5 platí i tu.

(7) Určení podniku podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona je účinné nejen proti držiteli podniku v době tohoto určení, nýbrž až do rozhodnutí, že podnik přestal býti podnikem důležitým pro obranu státu, i proti všem pozdějším držitelům podniku.

Část 2.

Opatření k zabezpečení tajnosti o věcech, které mají zůstat utajeny v zájmu obrany státu.

§ 4.

Všeobecná ustanovení.

(1) Pokud je třeba s věcmi, jež mají zůstat utajeny v zájmu obrany státu (§ 24, odst. 3 zákona), seznámiti v provozu podniku zaměstnance podniku nebo jiné osoby, smí se tak státi jen v rozsahu nezbytně nutném.

(2) Věci, jež mají býti utajeny v zájmu obrany státu (§ 24, odst. 3 zákona), smějí býti držitelem podniku, jeho zaměstnanci a jinými osobami svěřeny do ciziny i v provozu podniku jen s předchozím souhlasem vojenské správy.

§ 5.

Vstup do podniků.

(1) V podnicích (jejich částech, odděleních anebo místnostech) důležitých pro obranu státu, na něž se vztahuje ustanovení § 25, odst. 5 zákona, budíž na vhodném místě vyvěšeno upozornění, že osobám nepovolaným je vstup bez zvláštního písemného povolení správy podniku zakázán.

(2) Správa podniku je oprávněna vydati písemné povolení podle odstavce 1 jen se souhlasem vojenského dozorcího orgánu, který osvědčí svůj souhlas tím, že toto povolení spolu podpíše. Není-li v podniku vojenský dozorcí orgán zřízen, může býti písemné povolení vydáno jen se souhlasem ministerstva národní obrany nebo vojenského velitelství (úřadu), jemuž to ministerstvo národní obrany svěří.

(3) Bez písemného povolení vydaného podle ustanovení předchozího odstavce nesmí nikdo nepovolaný do podniku (jeho části, oddělení nebo místnosti) vstoupiti.

§ 6.

Provádění úředních úkonů.

(1) Má-li být v podniku (jeho části, oddělení nebo místnosti), na něž se vztahuje ustanovení § 25, odst. 5 zákona, proveden soudní nebo jiný úřední úkon, je držitel podniku nebo jeho zástupce povinen:

a) jde-li o podnik, u něhož je zřízen vojenský dozorcí orgán, upozorniti neodkladně soud anebo úřad, který zamýšlený úkon předběžně oznámil, anebo — nestalo-li se tak — dostavivšího se vyslance soudu nebo úřadu na to, že zamýšlený úkon musí být oznámen tomuto orgánu a že lze jej provésti jen s jeho souhlasem a jen v jeho přítomnosti;

b) jde-li o podnik, u něhož vojenský dozorcí orgán není zřízen, pro něž však bylo vydáno některé z potvrzení uvedených v odstavci 2, upozorniti stejným způsobem soud anebo úřad na toto potvrzení a předložití je na požádání k nahlédnutí.

(2) Potvrzení, o němž se zmiňuje odstavec 1, písm. b) vydává ministerstvo národní obrany podle těchto vzorů:

a) Potvrzení I.

Ministerstvo národní obrany potvrzuje, že

.....
je podnik důležitý pro obranu státu, jenž je povinen zachovávat o určitých předmětech tajemství.

Proto lze podle § 25, odst. 5 zákona o obraně státu v tomto podniku (jeho části, oddělení nebo místnosti) provésti soudní nebo jiný úřední úkon jen tehdy, bude-li při tom šetřeno všech opatrností, aby věci důležité pro obranu státu zůstaly uchovány v tajnosti.

b) *Potvrzení II.*

Ministerstvo národní obrany potvrzuje, že
.....

je podnik důležitý pro obranu státu, v němž je vykonávání soudních nebo jiných úředních úkonů vázáno předchozím svolením vojenské správy.

Proto lze podle § 25, odst. 5 zákona o obraně státu provést v tomto podniku (jeho části, oddělení nebo místnosti) soudní nebo jiný úřední úkon jen po předchozím oznámení ministerstvu národní obrany a jen v přítomnosti vojenské osoby, kterou k tomu toto ministerstvo určí, a vykonání takových úkonů je nepřijatelné, jestliže k němu ministerstvo národní obrany odepře svolení.

(3) O tom, zda má býti vydáno potvrzení podle odstavce 2, písm. a) nebo potvrzení podle odstavce 2, písm. b), rozhoduje ministerstvo národní obrany, přihlížejíc k důležitosti věci, o jichž utajení jde.

(4) Ministerstvo národní obrany může svěřiti udělování svolení uvedeného v potvrzení II podle odstavce 2, písm. b) podřízeným vojenským velitelstvím (úřadům); v tom případě pak uvede v druhém odstavci potvrzení II, podle odstavce 2, písm. b) místo sebe ono vojenské velitelství (úřad), jemuž udělování svolení svěřilo.

(5) Odepře-li vojenský dozorní orgán (v podnicích, v nichž je takový orgán zřízen), nebo ministerstvo národní obrany anebo vojenské velitelství (úřad), jemuž to bylo svěřeno [v podnicích, o nichž bylo vydáno potvrzení II podle odstavce 2, písm. b)] svolení, nesmí soud (úřad) neb jiný orgán zamýšlený úkon provést.

§ 7.

Zvláštní ustanovení o některých úředních úkonech.

Pro úřední dozor politických a báňských úřadů, orgánů živnostenské inspekce, jakož i pro bezpečnostní dozor na parní kotle a p. stanoví ministerstvo národní obrany v dohodě s věcně příslušným ministerstvem podle potřeby — nepůjde-li o podniky náležející pod ustanovení § 56, odst. 4 zákona — potřebné odchylky od ustanovení § 6, šetříc při tom ustanovení § 25, odst. 4, písm. c) zákona.

Část 3.

Ustanovení o senátech podle § 19, odst. 3, § 20, odst. 4 a § 21, odst. 3 zákona.

§ 8.

Jak se zřizují senáty.

(1) Senáty podle § 19, odst. 3, § 20, odst. 4 a § 21, odst. 3 zákona se zřizují u zemských úřadů vždy na dobu tří let. Jejich zřízení se vyhlásí v zemském věstníku.

(2) Ministerstvu vnitra přísluší rozhodovati v dohodě s ministerstvy, jimž náleží ustanoviti členy senátu, zda má být u zemského úřadu zřízeno senátů několik, a o kterých odvoláních, určených všeobecnými znaky, má každý z těchto senátů rozhodovati.

§ 9.

Ustanovení o předsedovi a členech senátu.

(1) Vedle předsedy a členů senátu třeba vždy ustanoviti náměstka předsedy a dostatečný počet náhradníků za členy. Náměstek (náhradník) nastupuje, nemůže-li předseda (člen) senátu vykonávati svou funkci.

(2) Předseda senátu a jeho náměstek, jakož i členové senátu a jejich náhradníci vykonají zemskému presidentu slib, že budou funkci svou vykonávati svědomitě a nestranně a že se budou při tom řídití zákony a příslušnými předpisy a že budou zachovávatí úřední tajemství. U osob, které jsou ve služebním poměru ke státu, je tento slib nahrazen slibem, který vykonaly při vstupu do uvedeného služebního poměru.

(3) Předseda a jeho náměstek, jakož i členové senátu a jejich náhradníci mohou býti úřadem, který je ustanovil, zbaveni své funkce:

a) poruší-li hrubě povinnosti své funkce, obzvláště též, nedostaví-li se opětovně bez dostatečné omluvy do sedění senátu,

b) nastanou-li u nich takové překážky, pro které nelze počítati s řádným výkonem jejich funkce.

(4) Za předsedu senátu nebo jeho náměstka, zbaveného funkce, se ustanoví na zbytek období nový, za člena zbaveného funkce nastupuje náhradník.

(5) Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí určí, zda a v jaké výši bude poskytnuta předsedovi senátu, jeho náměstku a členům (náhradníkům) senátu náhrada

jízdného, skutečných výdajů a ušlého výdělku.

§ 10.

Ustanovení o řízení před senátem, o jeho jednání a usnášení.

(1) Pro řízení ve věcech náležejících do působnosti senátů platí přiměřeně předpisy o řízení před politickými úřady, zahrnující v to i řízení exekuční.

(2) Senát jedná a usnáší se v sedění neveřejném, na podkladě spisů.

(3) Předseda senátu svolává senát k sedění, řídí jeho jednání a usnášení a zastupuje senát na venek.

(4) Senát se usnáší většinou hlasů. Předseda senátu hlasuje naposled. Při rovnosti hlasů rozhoduje mínění, pro které hlasoval předseda senátu.

(5) O jednání a usnášení senátu pořizuje zapisovatel, jehož k tomu určí zemský úřad, zápis. Zápis podpisuje předseda senátu a zapisovatel.

§ 11.

Obstarávání pomocných služeb pro senát.

(1) Všechny práce služby kancelářské, manipulační a manuální pro senát obstarává a potřebné místnosti a věcné pomůcky a potřeby pro něj opatří zemský úřad.

(2) Zemský úřad vykonává také veškeré řízení potřebné k tomu, aby senát mohl vydati závěrečné rozhodnutí a provádí usnesení senátu.

Část 4.

Ustanovení o vnucené správě.

§ 12.

Určení úřadu povolaného k uvalení vnucené správy.

(1) K uvalení vnucené správy podle § 19, odst. 5, písm. b), § 20, odst. 7, písm. b), § 21, odst. 8, § 22, odst. 5, § 23, odst. 3, § 29, odst. 3 a § 98, odst. 4 zákona je příslušný okresní úřad, a jde-li o báňský podnik, báňské hejtmanství.

(2) Báňské hejtmanství uvaluje a zrušuje vnucenou správu k návrhu okresního úřadu, který učinil opatření podle § 19, odst. 4, § 20, odst. 6, § 23, odst. 3 zákona nebo zemského úřadu, který učinil opatření podle § 22, odst. 3 nebo 4 zákona, a jde-li o vnucenou

správu v ostatních případech, k návrhu okresního úřadu, v jehož obvodě podnik je. Báňské hejtmanství může úřední úkony související s vnucenou správou svěřiti revírnímu báňskému úřadu.

(3) Vnucená správa podle § 98, odst. 4 musí býti uvalena, žádá-li to vojenská správa.

§ 13.

Ustanovení o vnuceném správci.

(1) Vnuceného správce ustanovuje úřad, který uvalil vnucenou správu. Může jím býti ustanovena jen osoba, která má k tomu praktické a odborné znalosti a s jejímž ustanovením vyslovila vojenská správa souhlas.

(2) Vnucený správce je povinen učiniti všechna opatření, jichž je třeba k řádnému a přesnému provozování podniku. Na něho přechází správa podniku a vše, co s ní souvisí. Vnucený správce odpovídá za škodu, která by vzešla ze zanedbání povinností mu uložených.

(3) Vnucený správce zastupuje také majetek podniku do správy mu svěřeného před soudy a úřady.

(4) Před nastoupením úřadu vykoná vnucený správce slib.

(5) Vnucený správce je povinen zachovávat úřední tajemství o skutečnostech, které zvěděl při výkonu vnucené správy.

(6) Dále je vnucený správce povinen vykonávat správu osobně a skládati o svém hospodářství účty úřadu ve lhůtách úřadem určených a podati úřadu kdykoli potřebné zprávy a vysvětlení.

(7) Vnucený správce má nárok na náhradu hotových výdajů a na odměnu, jejíž výši určí úřad, který uvalil vnucenou správu.

(8) Úřad, který uvalil vnucenou správu, může z úřední moci nebo na žádost kdykoli vnuceného správce odvolati a ustanoviti na jeho místo osobu jinou (odstavec 1).

(9) Vyžaduje-li toho rozsah správy, může úřad, který uvalil vnucenou správu, přiděliti vnucenému správci zvláštní správce pro určité obory správy; o právech a povinnostech těchto zvláštních správců platí obdobně ustanovení o vnuceném správci.

§ 14.

Ustanovení o vedení a zúčtování vnucené správy.

(1) Vnucený správce potřebuje svolení

úřadu, který uvalil vnučenou správu, k opatřením, která nenáleží k obyčejnému hospodaření, jakož i ke všem jiným zařízením zvláštní důležitosti.

(2) Úřad, který uvalil vnučenou správu, dohlíží na to, jak vnučený správce hospodaří, a naléhá z úřední moci na to, aby byly odklizeny vady a nepravdivosti při hospodaření shledané.

(3) Vnučený správce platí z výtěžku vnučené správy její náklady a veškeré výdaje spojené s řádným provozováním podniku, zejména veřejné daně a dávky, mzdy, příspěvky na sociální pojištění, úroky a anuity z hypotekárních pohledávek, pojistné prémie atd.

(4) Čistý výtěžek vnučené správy podniku se po zúčtování odevzdá držiteli podniku. Ten je však povinen podle rozhodnutí úřadu, který uvalil vnučenou správu, skládati hotovosti potřebné k provozování podniku a hraditi jeho schodek pod následky exekuce.

§ 15.

Ustanovení o exekuční vnučené správě.

Exekuční vnučená správa může postihnouti jen čistý výtěžek, jež by měl podle § 14, odst. 4 dostati držitel podniku.

§ 16.

Zrušení vnučené správy.

(1) Vnučená správa se zruší — a to byla-li zavedena na návrh vojenské správy, po jejím slyšení — rozhodnutím úřadu, který ji uvalil, pominul-li důvod, pro který byla uvalena, zejména, byla-li zjednána držitelem podniku, jeho zástupcem, nebo podle okolností vnučeným správcem náprava odstraněním osoby označené za státně nespolehlivou.

(2) Bude-li vnučená správa uvalena na podnik, jehož držitel opětovně nevyhověl své povinnosti podle § 19, odst. 4, nebo podle § 20, odst. 7, nebo podle § 21, odst. 8 zákona, zruší se vnučená správa za podmínek odstavce 1, jen bude-li dán zároveň dostatečný podklad pro očekávání, že držitel podniku dostojí napříště v svých uvedených zákonných povinnostech. Před zrušením třeba vždy slyšeti vojenskou správu.

§ 17.

Úřední poznámky o vnučené správě.

(1) Zavedení i zrušení vnučené správy se

poznámená, jsou-li součástí podniku nemovitosti, i do příslušné veřejné knihy. Poznámka má ten účinek, že vnučená správa může býti vedena proti každému, kdo po poznámce nabyl práv k podniku.

(2) Je-li firma držitele podniku zapsána v obchodním rejstříku, poznámená se na návrh úřadu, který vnučenou správu uvalil, v rejstříku zavedení vnučené správy a jméno vnučeného správce (i zvláštních správců, byli-li podle § 13, odst. 9 ustanoveni), jakož i zrušení vnučené správy.

Část 5.

Ustanovení o registrovaných podnicích.

§ 18.

Provádění registrace podniků.

(1) Registraci podniků podle § 27 zákona provádí ministerstvo národní obrany buď z vlastního podnětu nebo na návrh jiného ministerstva. Na registraci podniku nemá nikdo nároku.

(2) Má-li ministerstvo národní obrany za vhodné, aby některý podnik byl podle § 27 zákona registrován mimo dobu branné pohotovosti státu uvědomí o svém registračním úmyslu držitele dotčeného podniku a s upozorněním na příslušná zákonná ustanovení o právech a povinnostech registrovaných podniků vyzve jej, aby se do lhůty mu dané písemně vyjádřil, zda s registrací svého podniku souhlasí; neprojeví-li držitel podniku souhlas, lze registraci jeho podniku provést jen na základě vládního usnesení.

§ 19.

Sledování činnosti registrovaných podniků.

(1) Činnost registrovaných podniků sleduje zemské vojenské velitelství a ministerstvo národní obrany.

(2) Orgány uvedené v § 28, odst. 2 zákona jsou povinny legitimovati se průkazkou, vydanou k tomu účelu zemským vojenským velitelstvím anebo ministerstvem národní obrany.

(3) Orgány uvedené v odstavci 2 jsou povinny, požádá-li o to držitel podniku, vydati o vykonání prohlídky ihned nebo nejpozději do 24 hodin písemné potvrzení (§ 8 ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 Sb. z. a n., o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního).

§ 20.

Zprošťování zaměstnanců registrovaných podniků.

Na místo seznamu podniků, o němž se zmiňuje § 221 branných předpisů, vydaných vládním nařízením ze dne 15. září 1927, č. 141 Sb. z. a n., nastupuje seznam registrovaných podniků, uvedený v § 26, odst. 1 zákona.

Část 6.

Další ustanovení k provedení hlavy III zákona.

§ 21.

Povinnosti držitele podniku vzhledem k ustanovením §§ 19 až 21 zákona.

(1) Držitel podniku je povinen oznámiti osobu, kterou ustanovil nebo dal zvoliti podle § 19, odst. 4 a § 20, odst. 6 zákona místo osoby označené za státně nespolehlivou, příslušnému okresnímu (státnímu policejnímu) úřadu a podati o ní všechny potřebné podrobnější údaje jak osobní, tak i ony, z nichž by bylo možno posouditi, zda osoba ta vyhovuje. Stejně je držitel podniku povinen oznámiti okresnímu (státnímu policejnímu) úřadu, jaké opatření učinil podle § 21, odst. 7 zákona.

(2) Osoba ustanovená nebo zvolená podle ustanovení uvedených v odstavci 1 musí vyhovovati co do státní spolehlivosti.

§ 22.

Žádost o dodatečný souhlas se zaměstnáváním cizinců nebo s ustanovením jich za členy podnikových orgánů.

(1) Žádost za dodatečný souhlas vojenské správy podle § 22, odst. 4 a § 23, odst. 4 zákona třeba podati u podniků, náležejících do některé ze skupin uvedených v § 1, do čtyř neděl poté, co bylo podniku oznámeno, že byl pojat do přehledu uvedeného v § 2, u podniků, určených jmenovitě za podniky důležité pro obranu státu podle § 18, odst. 1, písm. b) zákona, do čtyř neděl poté, co bylo podniku oznámeno, že byl určen za podnik důležitý pro obranu státu, a u registrovaných podniků, které nebyly před registrací pojaty do přehledu uvedeného v § 2, ani jmenovitě určeny za podniky důležité pro obranu státu, do čtyř

neděl poté, co jim bylo oznámeno, že byly registrovány.

(2) Žádost podle odstavce 1 třeba podati tím způsobem, že držitel podniku předloží příslušnému okresnímu (státnímu policejnímu) úřadu — a to, je-li u podniku zřízen vojenský dozorcí orgán, prostřednictvím tohoto orgánu — ve čtyřech stejnopisech seznam cizinců, obsahující jejich jméno, příjmení, datum, místo a zemi narození, rodinný stav (s udáním též jména a data narození druhého manžela a dětí), národnost, státní příslušnost, vojenský poměr (po případě i hodnost a kmenové těleso) ve státě, jehož je cizinec příslušníkem, den příchodu do Československé republiky a den vstupu do zaměstnání (ustanovení do funkce) v podniku (v orgánu podniku), funkci zastávanou v podniku a po případě s potřebným odůvodněním též vysvětlení o postradatelnosti cizincově v podniku. Seznam obsahuje kromě toho jednu rubriku volnou pro záznamy okresního (státního policejního) úřadu.

(3) Okresní (státní policejní) úřad seznam přezkoumá, podle potřeby jej doplní svými poznámkami, zejména též údajem o státní spolehlivosti a potom zašle tři stejnopisy zemskému vojenskému velitelství. Toto velitelství předloží věc k rozhodnutí ministerstvu národní obrany, jde-li o cizince, kteří jsou členy podnikových orgánů nebo zaměstnanci vyšších služeb (počítajíc v to i dílovedoucí a mistry), v ostatních případech rozhodne o dodatečném souhlasu samo. Rozhodnutí o dodatečném souhlase se poznamená v předložených stejnopisech seznamu, z nichž jeden se pak zašle zemskému úřadu k dalšímu opatření.

(4) Žádosti podané opožděně třeba odmítnouti. Takové odmítnutí má stejné následky jako odepření souhlasu.

§ 23.

Žádost o předchozí souhlas vojenské správy se zaměstnáváním cizinců nebo s ustanovováním jich za členy podnikových orgánů.

(1) Žádost za udělení předchozího souhlasu vojenské správy s tím, aby cizinec mohl vstoupiti do podniku poté, co se tento podnik stal podnikem důležitým pro obranu státu, anebo byl registrován, jako jeho zaměstnanec nebo jako člen podnikového orgánu, podává

držitel dotčeného podniku — a to, je-li u podniku zřízen vojenský dozorčí orgán, prostřednictvím tohoto orgánu — u příslušného okresního (státního policejního) úřadu.

(2) Žádost podle odstavce 1 musí obsahovat stejné údaje jako žádost podaná podle ustanovení § 22, odst. 2.

(3) Žádost předloží okresní (státní policejní) úřad se svým dobrým zdáním zemskému vojenskému velitelství a toto velitelství ji předloží — jde-li o cizince, který by se měl v podniku státi členem podnikového orgánu anebo zaměstnancem vyšších služeb (počítaje v to i dílvedoucí a mistry) — k rozhodnutí ministerstvu národní obrany; jinak rozhodne o ní samo.

(4) Rozhodnutí o žádosti za udělení předchozího souhlasu, učiněné podle odstavce 3, se oznámí zemskému úřadu, aby zařídil, čeho třeba.

(5) Tam, kde podle zákona ze dne 13. března 1928, č. 39 Sb. z. a n., o ochraně domácího trhu práce je zapotřebí k zaměstnávání cizinců úředního povolení, podává se žádost podle odstavce 1 u úřadu příslušného k udělení tohoto povolení podle právě uvedeného zákona; tento úřad je povinen před udělením povolení podle zákona č. 39/1928 Sb. z. a n. vyžádati si souhlas zemského vojenského velitelství anebo ministerstva národní obrany (odstavec 3).

§ 24.

Opatření v případech § 20, odst. 5 a § 23, odst. 3 zákona.

Přestal-li by býti správní orgán podniku následkem opatření podle § 20, odst. 5 a § 23, odst. 3 zákona schopným činiti v oboru své působnosti pravoplatná usnesení, dosadí okresní úřad do správního orgánu sám vhodnou osobu, která pak vykonává funkci člena orgánu až do pravoplatného zvolení (ustanovení) člena podle ustanovení § 20, odst. 6 a § 23, odst. 3 zákona.

§ 25.

Odevzdání podniku vojenské nebo jiné státní správě do správy.

(1) Odevzdání podniku vojenské nebo jiné státní správě do správy na její vlastní účet [§ 29, odst. 2, písm. c) a § 98, odst. 2, písm. c) zákona] může se státi též dohodou mezi držitelem podniku a státní správou.

(2) Nedojde-li k odevzdání podniku do správy dohodou podle předchozího odstavce, je třeba převzetí podniku provésti komisionálně, za účasti zástupců toho odvětví státní správy, které podnik přejímá, a za účasti držitele podniku nebo jeho oprávněného zástupce. Odepře-li držitel podniku nebo jeho zástupce účast, přiberou se k převzetí podniku dva zástupci obce.

§ 26.

Ustanovení o vojenských dozorčích orgánech.

(1) Ministerstvo národní obrany rozhoduje o tom, u kterých podniků mají býti zřízeny vojenské dozorčí orgány.

(2) Vojenské dozorčí orgány ustanovuje a odvolává ministerstvo národní obrany, a to podle volného uvážení.

(3) Úkolem vojenských dozorčích orgánů je sledovati podniky, jejich dozoru svěřené, s hlediska zvláštních zájmů vojenské správy. Podrobnější ustanovení o tom a o poměru vojenských dozorčích orgánů vůbec stanoví směrnice (§ 31).

§ 27.

Určení příslušných úřadů.

(1) K opatřením podle § 19, odst. 4, § 20, odst. 6, § 20, odst. 7, písm. a) zákona (pokud se zmiňuje o dosazení jiné osoby do orgánu podniku), nebo § 23, odst. 3 zákona (pokud se dovolává § 20, odst. 6 zákona) je příslušný okresní úřad.

(2) Úřadem příslušným k odnětí koncese anebo jiného oprávnění podle § 20, odst. 7, písm. a) zákona je úřad, který koncesi (oprávnění) udělil, a přešla-li působnost tohoto úřadu na jiný úřad, tento úřad; nebylo-li oprávnění uděleno, je příslušný k jeho odnětí okresní úřad.

(3) K vyzvání podle § 22, odst. 3 je příslušný zemský úřad.

§ 28.

Ustanovení o součinnosti s vojenskou správou.

Při provádění hlavy III zákona, jakož i tohoto nařízení postupují politické a jiné veřejné úřady a orgány v součinnosti s vojenskou správou, zejména ji slyší před svými rozhodnutími a opatřeními, uvědomují ji včas o vydaných rozhodnutích a jiných uči-

něných opatřeních, po případě o jiných důležitých skutečnostech a okolnostech, a podávají jí potřebná vyjádření.

§ 29.

Další ustanovení o vojenské správě.

(1) Na místo zemských vojenských velitelství nastupují od 1. ledna 1937 velitelství sborů.

(2) Kdekoliv se toto nařízení zmiňuje o vojenské správě, rozumí se tím ministerstvo národní obrany. Ministerstvo národní obrany však může svou působnost podle tohoto nařízení svěřiti všeobecně nebo v jednotlivých případech jinému vojenskému velitelství (úřadu, orgánu); učiní-li to všeobecně, vyhlásí to ve Sbírce zákonů a nařízení.

§ 30.

Ustanovení o železničních podnicích.

O železničních podnicích budou vydány zvláštní předpisy.

§ 31.

Podrobné směrnice.

Podrobné směrnice k provedení hlavy III zákona a tohoto nařízení může vydati ministerstvo národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

§ 32.

Účinnost a provedení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Hodža v. r.

Dr. Černý v. r.

Dr. Zadina v. r.

Dr. Kalfus v. r.

Machník v. r.

Dr. Franke v. r.

Nečas v. r.

Dr. Dérer v. r.

Dr. Czech v. r.

Najman v. r.

Tučný v. r.

Bechyně v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Dostálek v. r.

Dr. Spina v. r.

Zajiček v. r.

198.

Vládní nařízení

ze dne 3. července 1936

o právech k nemovitostem v pohraničním pásmu, pak v obvodu opevněných a jiných pro obranu státu důležitých míst.

(VI. prováděcí nařízení k zákonu o obraně státu).

Vláda republiky Československé nařizuje podle §§ 49 až 51 a § 197 zákona o obraně státu k provedení §§ 49 až 54 tohoto zákona:

Část 1.

Osvobození od oznamovací povinnosti podle § 49 zákona.

§ 1.

(1) Oznamovací povinnost podle § 49, odst. 1 zákona se nevztahuje na nájmy jednotlivých bytů a obytných místností, jakož i místností na úschovu dopravních prostředků:

a) které jsou sjednány na určitou dobu nepřesahující dva měsíce nebo které, když po projití kratší sjednané doby byly obnoveny, netrávají déle než dva měsíce;

b) které jsou sjednány na dobu neurčitou a netrávají déle než dva měsíce.

(2) Obnoví-li se nájem místností uvedených v odstavci 1, který byl sjednán na určitou dobu, tak, že trvá déle než dva měsíce, nebo trvá-li déle než dva měsíce nájem takových místností, sjednaný na dobu neurčitou, je zapotřebí oznámení podle § 49, odst. 1 zákona. Lhůta k oznámení počíná tu uplynutím dvou měsíců, po něž trvá nájemní poměr.

§ 2.

(1) Rozhodnutí o tom, které právnické osoby neb jiná sdružení osob anebo majetku jsou — vedle osob, ústavů, podniků a fondů, vyjmenovaných v § 49, odst. 3 zákona — osvobozeny od povinnosti oznamovací podle § 49, odst. 1 zákona, přísluší zemskému úřadu v dohodě s vojenskou správou.

(2) Žádost o toto osvobození třeba podati do šesti neděl od účinnosti zákona, a jde-li o práva později nabytá, ode dne, kdy bylo těchto práv nabyto; tato žádost je podle § 196, odst. 1 zákona osvobozena od kolku. V žádosti stačí — vedle jména a sídla žadatele — uvést, o jaké právo jde a v které obci je nemovitost, jíž se právo týká; zem-